

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Ieșire de două ori pe săptămână prin îngrijirea
Comitet de redacție.
Atelierile tipografiei „Astra” nr. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838

GHLBARIȚIU ȘI SFÎNȚIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tt. 1513
Abonamentul anual lei ... Autorități și Societăți lei
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 30 Inreg. Trib. Brașov S. II No. 8. II. 71/943

Sâmbătă 22 Aprilie 1944

Anul 107

Credință nesdruncinată

de I. Bozdog

Amintirea lui Toma în prima duminică după marea izbândă a Inverii este consecința întâmplărilor logice izvorite din nestatornica fire omenească.

El a fost unul dintre puștii aleși care au avut ocazie să vadă pe Isus sculând paraltic din patul neputinței pe care stătuse înălțuit timp de 31 de ani, văzuse pe orbul din naștere redobândindu-și vederea, fusese martor la învierea fiicei lui Iair, văzuse pe Lazăr cel intrat în stricăciune înviat și mâncând cu Domnul la masă. Și totuși în cumplitele ceasuri ale patimilor fugise de lângă stăpânul vieții și al morții și se pierduse în gloată, numai că să nu recunoască pe față că și el este dintr'ai lui Isus.

Când veslea se lăți în lume că Domnul a călcat moartea și că l-au văzut mai mulți, au vorbit și mâncat cu dânsul, ce ar fi fost mai firesc decât ca și el să tresalte de bucurie, să dozească să-l vadă și chiar înainte de asta să mărturisească în fața tuturor și călăntă pentru îndoiele trecute, și nemăsurată credință în cel ce s'a dovedit a fi cu adevărat stăpânul nu numai al vieții ci și al morții.

În loc de asta îndoiala și neîncrederea care cuibăresc în slaba fire omenească au izbucnit în violență: *De nu voi pune mâna mea în coasta lui și de nu voi vedea urmele cuielei, nu voi crede.*

Până la ce limită se întinde dragostea dumnezeiască față de cei ce-i iubesc ne-o vedește arătarea Sa minunată de-a opta zi, când, *ușile fiind încuiate de frica iudeilor* Isus a apărut în carne și oase înaintea învățăcelor săi, zicându-le: *Pace vouă.* Apoi, cunoscând îndoielele ce tot mocneau în inima lui Toma, i-a zis cu supremă blândețe: *Tomo, vino și vezi. Bagă-ți degetele tale în ranele mele și nu fi necredincios.* Iar Toma căzând cu fața la pământ a plâns și a zis: *Domnul meu și Dumnezeul meu!*

Poate n'ă fost mai actuală în viața neamului nostru această minunată Evanghelie ca în zilele de pătimire de azi.

Căți nu ne-am îndoit și în trecut de puterea lui extraordinară de viață pe lângă toate minunile înfăptuirilor sale.

În fața sângerărilor și răstignirilor de câte ori n'am ajuns la marginea disperării în puterile lui de refacere și înviere.

Și din toate l-am văzut ieșind în veșmânt și mai strălucitor ca înainte. Iată-l din nou, după mărta sa înviere din 1918, sfârțec, huiduit, batjocorit și supus încercărilor supraomenești.

Credința noastră trebuie să rămână însă nesdruncinată că peste clipele grele ale morții și nimicirii, neamul va trece, cu toate însângerările, totuși biruitor.

Noi înșine suntem părtași acestor răni, le suportăm fiecare în partea ce i-a hărăzit-o destinul, deci încrederea în dreptul nostru la o viață mai demnă, mai tihnită și mai omenească nu poate fi sfărâmată de nimeni și de nimic.

Pavăza noastră este și rămâne: Neamul meu și Dumnezeul meu!

În ziua de Paști

de

Ion Colan

Anul acesta, în ziua de Paști, Brașovul n'a mai avut sărbătoare.

Copiii au zâmbit puțin de dimineață, femeile în veșmânt de sărbătoare au surâs fericite puțin, bisericile s'au rugat pe jumătate, străzile au cunoscut o clipă aceea forfoteală de praznic cu soare mult, pentru prima dată soare mult într'o primăvară întârziată, apoi cerul, încărcat de trăznete omenești aduse de departe, de dincolo de ape, în câteva minute a dăruit Brașovului groaza frontului.

Bisericile s'au golit, ulițele au rămas pustii, pădurile au prins să plângă prin glasul pruncilor arvușiți altui Irod, mame înnebunite de răbufniturilor ce despicau gospodăriile lor, strângeau în brațe o legăturică, tot ce le mai rămăsese din avutul mult-puștin pentru care osteniseră o viață întreagă.

Pe urmă, când jocul cu moartea a fost terminat, când valul pasărilor ucigașe au plecat să raporteze mulțimea și importanța „obiectivelor militare” distruse sau incendiate, au rămas în urmă câteva cartiere de oameni, năcăjiți înainte, fără o cămașă după atingerea atâtor „obiective” despre care nici ei, nici țara nu știau că au vreo valoare militară.

Și văzând atâta lume, plină de lipsuri de când se știe, o muncitorime bogată când e blidul plin cu ceva și o bucată de pâine în mâna fiecărui copil, eu n'am mai

înjurat ca pe front, când îmi cădea camaradul izbit de glonțul făurit pentru el, o înjurătură fără destinație, ci sufletul gol de sărbătoare care plecase din el, s'a umplut de jalea celor mulți, celor fără sprijin, celor rămași în ziua de Paști cu bolovanul căpătâiu și cerul acoperiș.

Undeva, în mine, ceva a început să fie altfel de cum a fost.

*

Doi bătrâni stau întinși pe trotuar, lângă ei un copil cu mama ce n'a putut fi scoasă de sub dărâmături, alături o femeie cu iia înflorată ca la horă.

Un om a început să alege pe uliță.

Cinci s'au luat după el, apoi strada întreagă.

Nu e alarmă. Un proces sufletesc se petrece în fiecare. Să-l lăsăm să se consume. A doua zi de Paști o anumită disciplină intrase în oameni. Știa fiecare ce face, primise botezul. Cu vremea, după alte încercări, pe care e mai bine să le așteptăm și să ne obișnuim cu gândul lor, totul va intra în normal. În fond totul depinde de atitudinea pe care o ai în fața morții. Iată, unii s'au dus în ziua de Paști. Vieța merge înainte, dar nu peste ei, ci alături de ei și cot la cot, mai ales, cu cei rămași de pe urma celor duși.

Niciodată creștinismul n'a

Ion Minulescu

de Lucian Valea

Cu unii oameni dispăruți se îngroapă, încetul cu încetul, pe nesimțite, și vremurile. Mor astfel veacurile și se desprind de azi, mai păstrând învechite peceți în faptele și amintirile acelor ce-au strălucit în piscurile schimbătoare ale timpului și vin la rând altele, cu alte rânduieli și credințe.

Cu Ion Minulescu se stinge și se prăfuește o lume de dantelării și bibelouri, de neverosimilă prelungită în mijlocul înțeleșărilor acestor ceasuri, o lume al cărei singur indiciu de prezență materială, îl mai constituia lavaliera poetului impetuos legată și existența lui plină de înfloratele ciudățeni ale unui cutremurător „A fost...” Incolo totul era amintire sau filă de carte.

Gravitatea morții, sfidătoare oarecum pentru cel plecat, ne obligă să însemnăm cumpănit și sobru părerile de rău sau laudele.

Moartea lui Ion Minulescu ar fi meritat un cadru mai boem, de nezăgăzuită fronzol de sfidătoare atitudine iar nu unul de fapt „divers” și „banal”.

Tristețea unei despărțiri ar fi trebuit mințită cu prezența celui plecat în operă și n'înțim, moartea ar fi trebuit judecată cu seninătatea parfumată a unei romanțe. Ion minulescu ar fi plecat

Continuare în pag. 6-a

trăit mai intens în noi, ca după acest Paști însângerat.

Ce răsturnare se va fi întâmplat în sufletele celor ce s'au îndepărtat de el și care e echivalentul capabil să-l înlocuiască?

Constatăm răsturnarea.

Mai mult nici nu putem face în ziua de Paști a anului 1944, într'un Brașov cu oameni năcăjiți rămași pe drumuri.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Un șagunist: Asesorul Proca

de I. Gârbacea

Nicolae Iorga în unul din volumele lucrării sale „Oameni care au fost” scrie cu mâhnire de dispariția ultimului șagunist. Ar fi vrut ca această dojană să fie un indemn pentru noi de a reveni în întregime la spiritul șagunist, să refacem iarăși din temelii așa cum a fost odată școala mare a lui Șaguna.

Și nu a fost urmat indemnul.

Dar aceasta nu înseamnă că astăzi nu mai sunt șaguniști. Cu vorba sunt toți, dar și cu fapta mai sunt, să

o recunoaștem, nu mulți, și mai toți sunt în pragul plecării dintre noi.

Dacă cineva ar vrea să verifice această curioasă evoluție, nu are decât să urmărească atent colecția „Telegrafului Român”. Această gazetă care a propagat programul lui Șaguna până către 1890, ajunsese pe la 1910 să fie în conflict acut cu școala șaguniană reprezentată prin Octavian Goga. „Chemarea preoțimei noastre” e o dovadă.

Ce reprezintă în esență spiritul șagunian? Lupta dărză pentru con-

stituția noastră de aici, „Statutul organic”. Orice știrbire a acestei legi fundamentale e o lovitură dată școlii lui Șaguna.

Apoi lupta pentru „reuniuni”, fie ele de învățători, sodali, femei române sau economice. Unde dispăre o reuniune, dispăre spiritul șagunian. Lupta pentru bănci și bunăstarea economică e uneori un aspect asemănător.

Și ca o condiție esențială, coeducația teologilor cu cei dela pedagogie, așa cum îi spunea un șagunist de marcă, ziaristul episcop Ciorogariu, în admirabila lui lucrare „Zile trăite”.

Acestea erau grijile care mi le da mereu în seamă asesorul Proca de câte ori afla că sunt pe la Sibiu. Mă căuta la telefon și apoi la o masă la „Bulevard” îmi tănuia din cele trecute vremi. Venea adesea cu nepoțelul de mână — „mândria” bătrânețelor îmi spunea el.

In jurul portativului

Patimile Mântuitorului în muzică

de Lia Busuioceanu

Încă din primele timpuri ale creștinismului, oamenii au simțit nevoia de a asocia muzica la manifestările credinței lor. Era poate aceasta o influență a vechei tradiții grecești, dar dincolo de ea stă, de sigur, înclinarea naturală a omului de a exprima prin muzică sentimentele puternice de care e stăpânit. Credința, rugăciunea, dragostea bucuria sau durerea copleșesc puterea de expresie a cuvântului și nu-și pot afla câmp liber decât în domeniul nelimitat al sunetelor.

„Cântecul nostru nu e decât un ecou, o imitație a cântecului îngerilor. Muzica a fost născocită în cer. În jurul și deasupra noastră cântă îngerii. Omul e muzicant printr-o revelație a Duhului Sfânt” — așa justifică Sfântul Ioan Christostomul prezența muzicii în manifestările religioase.

Primele încercări de a ilustra momente din viața Mântuitorului prin muzică, se pierd în negura veacului de mijloc. La început, ele aveau un caracter pur liturgic. Cu timpul însă, s'au dezvoltat, și astfel a luat naștere drama liturgică. Manuscrise vechi ne-au păstrat, în afară de text, amănunte și asupra decorului, costumelor și gesturilor de rigoare. Spectacolul amplificându-se, a părăsit apoi cu încetul cadrul restrâns al lăcașurilor de închinăciune, pentru a coborî în piețele largi din fața lor. Dar pe măsură ce figurația era mai numeroasă și punerea în scenă mai îngrijită, importanța muzicii scădea. Așa numitele „Mistere”, atât de răspândite până în veacul al XVI-lea, sunt mai mult spectacole teatrale în care muzica juca un rol cu totul secundar. De vină era poate și evoluția formei muzicale.

Dela cântul gregorian monodic și lipsit de acompaniament, dar expresiv în simplitatea lui, ea trecuse la formule rigide ale contrapunctului, care excluderea cu totul expresia sentimentelor, ocupându-se numai de realizarea unor complicate și pedante arhitecturi polifonice.

De bună seamă, o astfel de muzică nu putea conveni spectacolelor cu caracter destul de primitiv ale timpului. Mai ales în Italia, patria de todeauna a melodiei, constrângerea aceasta a înăbușit cu totul drama lirică religioasă, favorizând astfel începuturile dramei lirice cu subiect profan, Opera, căreia-i era hărăzită o atât de largă dezvoltare.

În Germania, știința contrapunctului a găsit teren mai prielnic, izbutind cu încetul să însuflețească severitatea formei cu puterea de expresie a melodiei.

Cea mai fericită sinteză a realizată-o aici geniul lui Johann Sebastian Bach, a căruia măiestrie culminează tocmai în drama lirică religioasă. Din cele cinci opere ale lui având ca subiect Patimile Mântuitorului, nu ni s'au păstrat decât două: aceea după Sf. Ioan, și aceea după Sf. Mateiu. Printre crea-

Mă agrăia cu „țară”, fiind ambii din aceeași regiune. Prin el am făcut apoi cunoștință cu toți șaguniștii, care mai erau. M'a dus de mi-a arătat și biblioteca lui Șaguna, o admirabilă colecție.

Consilierul mitropolitan Proca a fost oprit la Sibiu de arhimandritul Ilarion Pușcariu, fost bibliotecar al lui Șaguna și mulți ani secretarul general al Mitropoliei, decedat acum abia 20 ani. În toată gospodăria bisericească a introdus și pe tânărul Proca, dela redacția Telegrafului Român până la banca „Albina” unde principal acționar și deponent era însăși mitropolia. Gospodar născut a stăruit alături de alți mărgineni și în special episcopul Ivan, la cumpărarea de case. Era și aceasta o tradiție șaguniană. Hotelul Bulevard stă azi în fruntea averii imobiliare bisericăști în urbea Sibiului, alături de

Spicuirii

din dicționarul geșellor noastre de limbă de Ax. Banciu

Dacă avem funcționari superiori, șefi de servicii, cu sentimentul ambiției și mândriei de a nu-și pune semnătura sub un text emanat dela ei, înainte de a-l redacta nu numai într-o corectă, clară, precisă, ci și frumoasă limbă literară, avem, din păcate, și de cei care, în această privință, se fac de răsul subalternilor, poate cu mai puțină școală, dar cu mai multă cunoaștere a limbii în care se exprimă.

Aceștia, firește, cu cât caută să fie mai gravi, mai autoritari în „șefia” pe care o dețin, cu atât devin mai ridicoli, fiind prea mare contrastul între ceea ce ar vrea să fie și între ceea ce sunt în realitate, — între cum ar dori să fie și cum sunt considerați. E categoria „șefilor” care numai câtă vreme se pot menține pe scaunul șefiei, se văd; de îndatăce pierd însă acel piedestal, se cufundă în necunoscut, se duc la fund, dacă nu cumva rămân pentru toată viața ulterioară cu stigmatul părții vulnerabile din „cariera” lor în viața publică. Cum a rămas, d. p., cel cu paternitatea „ambilor trei”.

Mi-a improspătat imaginea acestor „șefi” lectura, în ziarele dela 12 Ian. a. c., a unei publicații iscălită de giganții Oficiului de muncă, plasare și îndrumare a personalului casnic, publicație în care se precizează în legătură cu reorganizarea acestui serviciu: „Am înființat în mod strict aparate (?) 3 birouri în care solicitatorii se prezintă cu o zi mai înainte pentru a se înscrie și a arăta ce servitoare îi trebuie” (solicitorilor!).

Iar la punct 6: „Capacitatea, purtarea și antecedentele servitoarei sunt cunoscute prin chestionarea șefului oficiului care i-o face înainte de a o plasa”. Altul, pentru evitarea oricărui echivoc, ar fi spus așa: Capacitatea etc. servitoarei sunt cunoscute prin chestionarea pe care i-o face șeful serviciului înainte de a o plasa.

Pentru astfel de capacități, în armată se întrebunțază calificativul „bun în grad”. Dar dacă nu sunt bune nici în grad?... — aud o șoaptă în ureche. Atunci e cazul să aplici metoda polițienească: „Se va trimite la urma sa!”

* * *

țilele similare, foarte numeroase și înainte și după epoca în care a trăit Bach, aceste opere se nălță cu maiestatea unor creste de munți deasupra sbuciumului pământesc, suș, în slăvile văzduhului, aproape de neturburata armonie a spațiilor cerești.

multe alte case cu poziție principală în oraș.

Până și Reuniunii sodalilor români din Sibiu i-a înlesnit cumpărarea unei case proprii. Apoi nu era preot din întreg Ardealul să nu fie ajutat cu vorba și cu fapta, un adevărat părinte așa cum i-ar sta frumos fiecărui profesor de teologie să fie cu foștii săi elevi.

De aceea vestea morții sale a provocat o consternare generală.

Nici eu nu am vrut să-mi cred ochilor când am citit anunțul într'un ziar din Sibiu.

Astăvară ne-am văzut iarăși la Sibiu și deși era bătrân, era vioiu, vesel ca întotdeauna și nimic nu da de bănuț apropiat sfârșit.

Deși regreta că unicul său fiu nu i-a urmat în cariera preoțească, era mândru că a ieșit un bun economist. Mi-a prezentat câteva lucrări tipărite

„Respingem ca buni români cu dragoste de țara lui aceste ipoteze” se indignează altul în N. R. dela 27 I. 1933 p. 2. c. 5.

După modelul acesta, firește, trebuie să ia nota 10 și cel care exprimându-se la singular, va spune: Resping ca bun Român cu dragoste de țara lor, aceste ipoteze. Nu?

* * *

Un distins și regretat profesor, care nu era însă prea „forte” în cunoașterea mărunțurilor gramaticii limbii sale materne, spune în lucrarea sa „Diverse” Fascicolul I pg. 1: „A fost destul însă de aceste câteva minute... de a le pune și pe ele adică pe multe din aceste persoane (în categoria celor la care țin și pe care nu l'voiu uita” (persoanele!).

Iar la pg 5, același fascicol: „Cel dintâiu lucru pe care-l trebuia să-l săvârșesc, era...” Ș. a. m. d.

Ce să mai zici atunci de alți purtători ai condeiului care nu simt de acordul din fraze ca acestea: „dat fiind practicle financiare... ne-am putea teme ca...” (Cv. 16 VII 1928 p. 3, c. 2; dat fiind situația economică generală...” (Cv. 26 VIII 1927 p. 3, c. 3). Păstrarea neschimbata a acestei expresii chiar în legătură cu pluralul sau cu un feminin e o influență franceză, iar cei care nu stau sub această influență franceză, o consideră, probabil, ca adverb sau locuțiune conjuncțională (cf. dat fiind că și-a trădat intenția, nu mai poate fi vorba de surpriză).

Dezorientarea care stăpânește scrișul multora în această chestie, se poate vedea și din citatele pe care le mai dăm aci: „Dată fiindcă presa de opoziție a interpretat cuvintele pres. Roosevelt drept o propagandă...”, unul din ziaristii prezenți a întrebă etc.” (În cazul acesta, fiind vorba de o locuțiune conjuncțională, trebuia păstrată formula dat fiind că). „Ne-a fost dată să-l vedem pe d-l președinte în lamentabila postură etc.” (în loc de: ne-a fost dat). Exemplele de felul acesta sunt destul de frecvente. De aceea, nu le mai înmulțim.

1) Univ. 2 I 1844 pg. 7 c. 5, sus.

2) Id. 10 IV 1932 p. 7, c. 4.

Vase de cositor

farfurii, castroane, căni — înflorate — cumpără Muzeul „Astrei”-Brașov. De asemenea și orice obiect vechiu din industria casnică brașovenească (schelelană în deosebi).

de curând și îmi spunea că Leon, fiul său, are la București o frumoasă întreprindere comercială proprie.

A mers în această privință pe urmele colegului său Dimitrie Comșa al cărui fiu este director de bancă.

Așa au înțeles toți aceștia să urmeze saturele economice ale lui Șaguna, nu numai cu vorba, ci și cu propriul lor exemplu.

E o pierdere această rarire a rândurilor celor bătrâni, e în același timp o datorie pentru noi cei mai tineri, să nu lăsăm locurile părăsite.

E rugămintea lui cea de pe urmă, pe care mi-a făcut-o astăvară, la ultima întâlnire.

Să ne străduim a o împlini.

PREDICI ÎN PUSTIU

De sfintele Paști

Un călugăr smerit se apropie odată de un mare sfânt și-i zise scurt: — Dă-mi un sfat.

Răspunsul fu tot așa de tăios:

— Un singur rău e pe lume: Îndepărtarea omului de Domnul, deci iață statul meu: „Gândește-te neconținut și în tot locul la prezența lui Dumnezeu”.

Ce orbii am fi, dacă am crede că acest sfat Dumnezeiesc se potrivește numai pentru smeritul călugăr.

Din contră, se potrivește minunat mai mult pentru cei sus puși, pentru marii conducători ai popoarelor, care atunci când au început groaznicul războiu de azi, în trufia, ambiția și lăcomia lor fără de margini, s'au îndepărtat cu totul de Dumnezeu.

Se potrivește pentru mine și pentru tine, atunci când faci spume la gură în explozia ta de mânie, tuni și fulgeri, vociferezi și gesticulezi, ameninți și înjuri, spargi și trănestești, căci această purtare a ta nu ar fi posibilă dacă te-ai gândi la prezența lui Dumnezeu.

Se potrivește pentru mama, ce aleargă la moașe sau la medic să-și facă avort, pentru hoțul, ce jefuește averea altuia agonisită cu trudă de zeci de ani, pentru cel ce primește șperț și mită, pentru cel ce nu mai are astămpăr de a aduna mereu averi peste averi și casă lângă casă; se potrivește pentru cel ce comite adulterul, cel ce râvnește la averea altuia, mai ales cel ce vrea să se îmbogățească fără să muncească, pentru cel leneș, bețiv, carțofor, curvar, certăreț, pizmaș, făinos, capricios, bătaios, necinstit, mincinos.

Nu am nicio poziție socială înaltă, din contră, simt că toate străduințele mele de a mă ridica peste mediocritate au dat greș, dar cu toate astea întocmai cum nu trebuie să fii numai decât compozitor, pictor, sau sculptor ca să ai dreptul să îți dai părerea asupra unui tablou, sculptat sau a unei bucăți muzicale, dacă ar veni cineva la mine și mi-ar zice scurt: „Dă-mi un sfat” așa răspunde într'un limbaj mai apropiat de sufletul chinuit, rătăcitor și desolat al bietului om de azi: „Gândește-te, că ești de origină divină”.

Corpul tău este o minune a creației Dumnezeiești, iară sufletul tău este într'adevăr un suflu dumnezeesc. Nu pângări deci corpul tău în murdărie și destrăbălări, în lene și sedentarism, în abuz de mâncări, tutun și beuturi, nu crede în boală, căci doar Dumnezeu te-a lăsat să te bucuri sănătos de această viață, dacă respecti legile lui. Nu dejosii mai ales sufletul tău cu gânduri josnice, nu fii fricos, privește curagios pericolul în față, în așa mare măsură să te învingi pe tine însuși încât nici chiar gândul murdar, cu atât mai puțin fapta, să aibă intrare la poarta sufletului tău, doar ești o scânteie din ființa divină. Omul nou, virtuos și sănătos va înlocui pe cel vechi, păcătos și bolnav și în vălvătaia morții și distrugerii tu ai avea câștigul unei reînnoiri de Sf. Paști.

Dr. M. Suci-Sibianu

NOI nu avem subvenții de la nimeni.

Neamul și țara

„Făzemat în „calea răutăților“ cum spune cronicarul, neamul românesc nu o avut, de când a luat naștere, prea multe zile pentne și liniștite, pentru a putea să-și arate întreaga-i destoinicie în toate.

N'a știut toată vremea de cât să se apere, stând într'una la vîndă, de cel care-l doriau pe-rea, rîvnindu-i pămîntul bogat.

A luptat, a muncit, și a răbdat într'una, trăgînd nădejde în zile bune.

N'a avut vreme să-și caute de luminarea minții, decât prin ceea ce a învățat el singur dela natura în care-și ducea zilele.

Cronicarul Miron Costin spune rîspicat prin bătrânești cuvinte: „Și la acest fel de scrisoare (cărți) gând slobod și fără valuri trebuia; iară noi primim cumplitte vremi și cumpănă mare pămîntului nostru și nouă“.

Nu trebuie să punem preț pe vorbele vrăzmașilor care răspîdesc pe seama poporului nostru fel de fel de ponegriri, ba că n'am dat nimic de seamă în trecut, ba că nu suntem în măsură să dăm ceva de seamă.

El se fac a ultă că în zidul plepturilor românești s'au frînt valurile puhoalelor gata să înnece Europa întreagă, cum de altfel și azi se întîmplă.

Noi am fost oprîți astfel în loc, pe când în liniștea ce le-a asigurat stîncile neamului nostru, ei s'au desvoltat cum au vrut.

De îndată însă ce s'a inseninat cerul deasupra pămîntului nostru, repede am fost în stare să arătăm lumii ce putere stă ascunsă în noi și cum știm de bine să săvârșim lucrări minunate în scurtă vreme.

Să nu slăbească în noi încrederea în viitor.

Trăim în plin Apocalips...

de Gh. Tulbure

Cartea cea mai bogată în proroci este Sfînta Scriptură. Cea mai interesantă este de sigur viziunea sfîntului Ioan evangelistul din așa numitul *Apocalips*. Este o operă de fantastică imaginație, la care cercetătorii Bibliei se opresc mai cu seamă în vremile de astăzi. Pentru ce? Pentru că li se pare că viziunile pe care evangelistul le zugrăvește cu atîta putere de închipuire, se împlinesc în fața ochilor noștri. Vom cita numai câteva versete. La capitolul 9 evangelistul ne dă priveliștea unei stele uriașe care cade din cer și deschide niște prăpăstii din care vede înălțându-se uriași nori de fum ce întunecă cerul și pămîntul. Din acești nori vede ieșind milioane de lăcuste care se răspîdesc deasupra pămîntului ca niște scorpioni. Iată spun cercetătorii — cum prevede evangelistul fabricile de avioane și războiul cu gaze ucigașe. Căci iată ce spune evangelistul mai departe: „Acestor lăcuste nu le-a fost dat să păgubească iarba, verdeața și pomii, ci numai oamenii care nu pur-

tau pecetea lui Dumnezeu pe frunte. Și le-a fost dat să nu-i ucidă ci să-i chinuie luni de zile. Și oamenii vor căuta moartea și nu o vor găsi. Vor dori să moară, dar moartea va fugi de ei“. Aceste chinuri crâncene par a fi iarăși o precisă profeție la bombele care sboară în formă de „lăcuste“ deasupra orașelor, satelor și oamenilor, producînd răni din cele mai chinuitoare. În lăcustele evangelistului cercetătorii vor să recunoască oamenii sburători de astăzi.

„La înfățișare — spune evangelistul — ele erau asemenea cailor gata pentru război. Aveau părul ca cel

Sfaturi bune

Credem neșovăelnic în dreptatea lui Dumnezeu și în drepturile noastre.

N'am făcut niclo faptă care să însemneze desonare față de noi sau nedemnitățe față de alții.

Am primit pe trupul nostru și am plătit nedrept, cu trupul nostru bătălia marilor puteri ale lumii.

Vizionari și profeti

de femeie, iar dinții lor erau ca dinții de leu. Piepturile lor erau ca niște pavăze de fier, iar sgomotul aripilor lor era ca sgomotul multor care trase de mulți cai, alergînd la bătălie“.

Încercînd să zugrăvească grozăveniile pe care le vedea cu închipuirea, evangelistul caută zadarnic cuvintele potrivite, și nepuțînd să găsească expresii pentru mijloacele mecanizate de azi, el caută să le înfățișeze în formă de simboluri. Și aleargă cu gândul la cal, care pe vremea sa era unicul motor. În realitate el vedea cu închipuirea o ființă ciudată și înspăimîntătoare în formă de lăcustă cu cap de om. Era avionul, care tocmai așa ne-a speriat și pe noi la prima vedere. Și fiind vorba de niște monștri sburători, huruitul lor nu-l poate atribui decât aripilor lor uriașe.

Iată *viziunea evangelistului*, care profetește avionul cu 1900 de ani înainte de a fi inventat. Groaznicul prăpăd pe care apostolul l-a întrezărit cu ochii sufletului, nouă ne-a fost dat să-l trăim aieva.

Plugarii năpăstuiți

Plugarii din satele moldovene, amenințate de primejdia războiului și-au părăsit ogoarele și căminele, luînd drumul pribegiei.

Se știe ce legătură adîncă, ce dragoste curată este între țaranul român și ogorul său.

Rătăcitori, pe drumuri neumbulate, plugarii aceștia năpăstuiți trebuie să găsească un sprijin la frații lor de dincoace.

Ei au nevoie de un adăpost pentru ei și vitele lor, dîndu-li-se puțința să muncească pentru a-și hrăni familiile.

Azi, când muncile cer brațe cât de multe, când fiecare palmă de loc trebuie să fie lucrată și cât mai bine lucrată, munca lor ar fi cel mai bine venita în orice gospodărie.

Încep muncile agricole. Ogoarele așteaptă să fie arate și în-sămînțate. Brațele de lucru fiind puține, nicio palmă de pămînt nu trebuie să rămână neîn-sămînțată. Plugarii refugiați și vitele lor pot foarte bine să fie folosiți ca să ajutăm sporirea producției pentru întreaga obște românească.

Avem astăzi în Ardeal un surplus de populație care trebuie hrănită. Hrana aceasta nu poate fi scoasă decât din pămîntul nostru, care trebuie lucrat mai mult ca oricînd.

Plugarii noștri care totdeauna și-au înțeles chemarea, vor răspunde și de astădată necesităților de a-și încorda puterile pentru sporirea producției agricole.

Scutarul

de Sassu Ducșoara

S'a nălțat între stîni ca un stejar,
Cu umeri de dac, cu legea 'n șerpar,
Cu ghloaga strujită 'n gînjul de sînger
Și fluter de ulm pe care-a 'ncrustat un fulger.

Scutar'a trăsînt chlot și-a poruncit.
Bucegii s'au ascuns fricoși după schlt.
Glonț a țâșnit dîntre Brusturi, Haiduc.
Clobaniil proptiți în băte, tac cuc.

— Lainic, ce țese ițele cărărilor
Va trepăda potecile mînzărilor!
Bârsan, doinașul din frunză și naturi
La cloporul de cărlani peste plauri!

Boldur, ce durlue seara lîngă jar
Să-și pună 'n brău cușitul de șerpar,
Iar Carpîn, straja nopții pe pripoare
Să-mi salte 'n brăuri cărdul de mloare!

— Trăiască! sbucniră năvalnic clobaniil
Și frânseră 'n patru talanga cărlanil,
Scutaru 'nsemnînd peste zare o cruce,
La baciul din lună tot vuetul duce.

Povestiri cu tâlc

de Bădicu Gheorghe

I

Un om și-a zidit o casă nouă. Când a fost gata casa, a lăsat să așeze pe vîrfurile acoperișului un mic steag de tînichea care se învîrtea ca o morișcă, în direcția dincolo bătea vîntul. Pe steguleț erau cioplite cu litere mari cuvintele: Dumnezeu este iubirea.

Un vecin cam batjocoritor din fire, a întreat atunci pe proprietarul casei: — „Nu cumva ai voit să zici cu asta că și iubirea lui Dumnezeu este schimbăcioasă ca vîntul?“

Nu — răspunse proprietarul dimpotrivă chiar. Inscipția de

pe steguleț spune, că Dumnezeu este și rămîne iubirea cea adevărată, ori din care parte ar sufla vîntul. Pentru că adevărata iubire este veșnică și neschimbătoare.

II

Un moșneag se ducea la moară cu un sac de bucate. Măgarușul, pe care pusese sacul, se poticni și sacul căzu jos. Bietul moșneag nu știa acum ce să facă. Singur nu putea ridica sacul pe spatele măgarului. În drum încă nu-l putea lăsa. Să se întoarcă în sat, ca să cheme pe cineva

într'ajutor, iarăși nu-i venea la socoteală. Sta pe loc și privea înainte și înapoi, zăpăcit.

Călare pe un cal frumos, un domn îmbrăcat în haine pompoase se apropie de moșneag. Bătrînul nu îndrăsnea să-l roage, ca să-i sară într'ajutor.

Călărețul însă înțelese ce e de făcut. Era un nobil nu numai din naștere, ci și de inimă.

Se dete jos de pe cal, fără să fie rugat, și ajută bătrînului, ca să pună sacul pe asin. Bietul moșneag, nu știa cum să-i mulțumească. Iși luă pălăria de pe cap și mulțumind îi zise:

— „Cum să vă fiu recunoscător pentru această binefacere?“

— „Foarte ușor răspunse boierul. Dacă alii pe cineva în asemenea năcaz, închipuiește-ți că sunt eu, și ajută-i, cum ți-am ajutat și eu. Atunci îmi vei fi cu adevărat recunoscător.“

Ion Minulescu

Continuare din pagina 1-a

dintre noi tot așa cum a și trăit, cu re-
grete și bucurii, cu blesteme și adevăruri.
Solemnă, moartea se pare și-a bă-
bătut joc de „acest biet pelerin“, a că-
rui vleața nu a fost în stare să-i pună
zăgazuri. Cadrul în care închide ochii
Ion Minulescu îndeamnă la tăcere.

Poposim lângă operă, lângă vleață,
lângă om. Le cântărim pe toate și lăsăm
pe alții să le judece. În toate Ion Mi-
nulescu s'a zidit pe sine și credința sa
în frumos. Și nu știu de ce, dispariția
poetului n'a produs nicio schimbare, ră-
mânând în esențele ei pură și limpede:

Nu s'a putut schimba decât
Minciuna unui vis urit
Căci, dacă lacul și cu luna
Rămân la fel, întotdeauna,
La fel, nu ne-am putut schimba
Nici eu,
Nici ea — credința mea !..

La început de vis nou și înalt,
stingerea lui Ion Minulescu lasă în inimi
nostalgia unei trubadurice călătorii prin
lame.

Informațiuni

CONVOACARE

Societatea „Perla Bodoc“ sursă
minerală, Societate Anonimă, Brașov,
Str. Prundului No. 9, își va ține adu-
narea generală în ziua de 23 Aprilie
1944 orele 17 cu următoarea ordine de
zi: 1) Raportul general despre procesul
Societății. 2) Bilanșul pe 31 Dec. 1943
și darea absolutului. 4) Propuneri.
Dacă la prima convocare nu s'ar în-
trunul numărul statutar de membri, adu-
narea se amână pe 30 Aprilie 1944,
orele 15. — Acționarii își vor dovedi
posesia acțiunilor legale cu trei zile
înainte.

Arsenie Vlaicu,
președinte

Cine poate da informațiuni fiscale ?

Deoarece s'a constatat că func-
ționari necompetenți dau contri-
buabililor diferite lămuriri, care de
multe ori sunt greșite și pentru ca
pe viitor să nu se mai repete ace-
ste greșeli, se aduce la cunoș-
tința contribuabililor din raza ju-
dețului Brașov, că în materie de
impuneri, scăderi și scutiri la agri-
col, clădiri, mobilier, comercial,
profesional, supra-cotă, celibatari,
taxe miliate creștini și evrei, sa-
larii, venituri cu rețineri din ono-
rării, remize, comisioane, provi-
zioane, impozit de reîntregire, tim-
bru și impozit proporțional, cifra
de afaceri, contribuția excepțională
de 5%, succesiuni, impozite pe
automobile și spectacole sunt com-
petenți de a da informații nu-
mai: Șeful serviciului, șefii secțiilor
și birourilor respective din Ad-
ministrația Financiară, precum și
șefii circumscriptiilor de constatare
din Brașov și județ, sau contro-
lorii de constatare dela aceste cir-
cumscriptii.

Informațiunile și lămuririle re-
feritoare la cele specificate mai
sus se dau în zilele de lucru la
Administrația Financiară în toate
orele de serviciu, iar la circum-
scriptiile de constatare între orele
17—19.

Cronica Războiului

Frontul diplomatic

de Mardare Maleescu

Cenzura diplomaților

anunțată de către serviciul de știri
britanic, urmează la scurt timp
după avizul dat statelor neutre, că
vor suferi sancțiuni economice din
partea Mării Britanii și Americii,
dacă vor continua să livreze mă-
furi statelor europene aflate în răz-
boiu. Măsura cenzurii corespon-
denței și actelor diplomatice, este
o inovație pe care niciun stat nu
a mai cunoscut-o până în prezent
și la Berlin ea este privită ca o
nouă încercare de constrângere a
statelor neutre, de a opera după
dorința Londrei.

Pe de altă parte, se afirmă că
noile măsuri luate de guvernul en-
glez ar mărturisi intențiunile ace-
stui de a grăbi operațiunile de
invazie în Europa.

Când și cum ar avea loc invazia

rămâne totuși o întrebare greu de des-
legat. Un specialist german, care a stat
mai multă vreme în regiunea europeană
din Vest, afirmă că o încercare de de-
barcare anglo-americană cu direcția gu-
rurilor Rinului, ar urma să se sprijine pe
porturile Amsterdam, Rotterdam sau
Anvers. De ani de zile însă trecerile
către aceste porturi sunt înconjurare cu
fortificații mereu întărite, înzestrate cu
arme grele. Intre acestea se întinde o
rețea de puncte de sprijin armate și
fortificate, iar între punctele acestei re-
țele, în văile dunelor de nisip, înalte
de peste 60 metri, care sunt foarte fa-
vorable apărării, s'au format lanțuri
întregi de cuiburi de rezistență.

Un alt obstacol îl constituie apoi
zonele de inundare, eșalonate în adân-
cime. De altfel, zonele acestea de inun-
dație, sunt calculate pe un spațiu foarte
larg și chiar pentru cazul când Anglo-
americani ar debarca în interior, cu
ajutorul aviației, astfel ca masele de
soldați să se găsească împotmolite și
în imposibilitate de a folosi armele lor.
Măsurile prevăd chiar folosirea bărcilor
de cauciuc și pentru acest caz au fost
indicate măsuri speciale.

După cum se vede, coasta țărilor
de jos — Olanda și Belgia — va cferi
trupelor de invazie un obstacol din cele
mai serioase și va pune în fața coman-
danților de oaste probleme grele și ne-
prevăzute.

Invazia se va produce totuși

după cum afirmă cercurile din
Washington, care susțin că „ziua
invaziei se apropie cu pași gigan-
tici“ și își bazează aceste păreri
pe ultimele măsuri dictate de gu-
vernul dela Londra.

Chiar și cercurile germane nu
privesc cu nepăsare posibilitatea
iminenței invaziei. Totuși, nu se
ascunde aci și un sentiment de
neîncredere față de această nouă
posibilitate, trâmbitată de agențiile
de presă.

Bazându-se pe pasagiul cu-
prins în unul din recente discursuri
ale d-lui Churchill, care a afirmat că
„iminența invaziei poate
fi anunțată la răstimpuri, pentru
a fi apoi desmințită, spre a deruta
adversarul“, un purtător de cuvânt

german a ținut să releve premiza
unei alarme false.

Totuși, cercurile de obicei
bine informate și presa neutră, se
ocupă serios de ultimele eveni-
mente în domeniul diplomatic și
militar, trăgând concluzia că s'ar
putea prea bine, ca de astădată
alarmă să fie veritabilă.

Remanierea guvernului Badoglio

este anunțată ca un act pe cale
de înfăptuire. La îndemnul gu-
vernului englez și celui american,
Badoglio a admis să-și constituie
guvernul pe baze mai largi, în
sensul ca să accepte și colabora-
rea elementelor extremiste de
stânga. Astfel, comunistii ar urma
să intre și ei în guvern. S'a afir-
mat chiar, că ei condiționează co-
laborarea cu Badoglio, prin acor-
darea unor ministere importante,
cum ar fi și acel al internelor.
Până în prezent, nu se cunoaște
punctul la care au ajuns negocie-
rile cu partidele, dar se socotește
posibilă o înțelegere, care să dea
Italiai de Sud un guvern compus
din toate elementele politice aflate
în funcțiune.

Ex-Regele Petru de asemenea

s'a arătat hotărât de a lărgi bazele gu-
vernului emigrant jugoslav, prin accep-
tarea unor reprezentanți ai lui Tito în
acest guvern. Din cercurile guvernului
emigrant, se precizează, că nu este vorba
în niciun caz despre o demisie a guver-
nului Paric și că această măsură se re-
duce numai la dorința de a acorda o
reprezentare mai largă tuturor elemen-
telor jugoslave în guvernul dela Cairo.

În legătură cu Badoglio

se menționează și amănuntul că mare-
șalul a avut o convorbire cu șeful
partidului comunist italian, Ercole
Ercoli, în urma căreia în guvern nu
vor mai rămâne, din vechea echipă,
decât Badoglio și amiralul de Corten,
toți ceilalți urmând să plece.

Situația pe fronturi

Bombardamentele asupra României

repetate de aviația inamică, ne-au
lămurit în chip dureros — și tocmai
în ziua când Hristos ne chema prin
jertfa Sa la reculegere și dragoste
de oameni — câtă înțelegere și
umanitate pot pune în exercitarea
misiunii lor asupra „obiectivelor
militare“ foarte însemnate, cum ar
fi de pildă locuințele de lucrători
din șoseaua Zizinului și Curmătură,
cele din șoseaua Sânpetrului și alte
locuințe pașnice lovite în diferite
puncte ale orașului Brașov.

Populația noastră, care nu
cunoscuse cu propria suferință
urmările unui bombardament, a
rămas uluită, nu atât de grozăvia
rămasă în urma avioanelor „Liber-
rator“, cât mai mult de sinistra
inspirație a piloților acestora, care
și-au descărcat povara acolo unde
nimănu nu i-ar fi dat prin minte.

Dela o înălțime maiestuoasă,
unde se aflau la adăpost,
bravii soldați ai armatei aeriene au
exercitat un sport comod și cu

riscuri minime, lăsând în urmă
trupuri sfărtecate, de bunici, părinți
și copii, sub privirile uluite ale
celor rămași, care n'au înțeles și
nu vor înțelege vreodată, cui folo-
sește acest măcel.

Până în prezent, s'au scos aci,
de sub dărâmături, 161 de cadavre
și 136 de răniți, iar lucrările de
curățire și cercetare a terenului
lovit continuă.

Din comunicatele date aflăm
că au mai fost bombardate urmă-
toarele orașe: Turnu Severin,
Ploești, Galați și Bacău, unde de
asemenea s'au pricinuit pagube în
cartierele de locuit și pierderi în
rândurile populației civile.

Au fost bombardate și institu-
țiile de cultură ale Bucureștiului.

Pe frontul din răsărit

sunt menționate, în primul rând, contra
atacurile puternice date de trupele
germane la Sud și Est de Stanislav
împotriva liniilor sovietice. Se anunță
cucerirea mai multor localități în re-
giunea Prutului și Nistrului superior.

Alte lupte importante se dau în
regiunea dela Vest de Tarnopol, unde
sovieticii și-au mărit violența presiunii,
împotriva trupelor germane care atin-
seseră marginile orașului.

Pe întreg frontul, pozițiile și si-
tuația generală se află ferm în mâinile
germane, așa cum reiese din toate co-
municatele de pe front. În Crimeea,
trupele sovietice, după străpungerea
dela Perekop și Kerci, au concentrat
forțele lor în Nordul peninsulei, urmă-
rind acum să pună stăpânire pe
portul Sevastopol.

Pe Nistrul inferior, încercările de
debarcare inamice au fost în mod per-
manent respinse, iar în sectorul Dub-
sari au loc lupte. La Nord de Iași, ata-
curile cu care de luptă ale Rușilor au
fost respinse.

Pe frontul din Italia

nu sunt anunțate niciun fel de acțiuni
de amploare. Se dau lupte locale, între
grupuri mici de atac și este menționată
răspândirea sau decimarea unor patruli
engleze.

O mare bătălie aeriană deasupra Berlinului

Se comunică, apoi, că aviația de
vânătoare germană începe să se evi-
dențieze în mod foarte simțit, în cursul
luptelor aeriene care au loc deasupra
teritoriului german. Numeroase echipaje
americane au fost lovite cu prilejul
raidului făcut deasupra Berlinului și
luptele, între aviația de vânătoare ge-
mană și aviația de escortă americană
au durat pe întreg parcursul.

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
B R A Ș O V
B-dul Regele Ferdinand No. 12
TL 1513

Abonamentul anual Lei 400
Autorități și Societăți Lei 800
Membrii „Astrii“ din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord Lei 200